L’esperança de la transformació: i si ens atrevim?

written by Josep Maria Canal | 29 d'October de 2026

En contextos educatius amb grans dificultats, sovint, apareixen discursos que mostren, en part, els obstacles i els impediments que no permeten avançar cap a una millora de la situació existent. **En els entorns educatius hauríem de fer brollar i vibrar l’esperança de canvi, la il·lusió per a aconseguir la millora de les persones, com un argument permanent i tenaç.**

Per a les persones que conviuen en contextos en els quals existixen moltes barreres socials, educatives, de racisme i de baixes expectatives, la lluita per la millora se sosté en dos elements clau: l’esperança i les **actuacions educatives d’èxit contrastades.** En este sentit, el professorat té una responsabilitat immensa en la creació, promoció i multiplicació d’estos elements.

La formació del professorat en les **evidències científiques d’impacte social** permeten posar en marxa de manera rigorosa les actuacions que augmenten i acceleren les interaccions de qualitat que contribuïxen a millorar l’aprenentatge en qualsevol context; a més, l’enfortiment de **l’esperança i la il·lusió** en la possibilitat de millora de les persones es convertix, també, en l’esperó, en l’estímul personal i

convivencial que el professorat aporta al seu alumnat.

No podem permetre'ns deixar de **creure en les persones, en les seues possibilitats.** Podem començar per reconéixer les barreres estructurals com el **racisme,** l'ostracisme al qual es veuen sotmeses les persones, les baixes expectatives i la falta d'oportunitats d'acció educativa, la qual cosa conduïx a mals resultats, augment de conflictivitat i la pèrdua de sentit en l'educació i l'aprenentatge. Este últim concepte, la pèrdua de sentit, té unes conseqüències tremendes en les vides de les persones i són fruit de la resta de factors esmentats.

Sentir el fracàs en l'educatiu i acadèmic els allunya del **gust per aprendre;** a més, es manifesta en baixa autoestima i autoconfiança per a aprendre, i reduïx les possibilitats d'esforç, perquè el sacrifici i el treball es vinculen amb fracàs i ineficàcia. A més, **es veu tota eixa repercussió en el tipus d'amistats i relacions que es gesten, que augmenten la conflictivitat i la violència.**

El resultat, sinó exercix una força especial la unió de l'esperança i les actuacions que entrenen eixa manera de relacionar-se amb les persones i l'aprenentatge, acaba sent el producte de **l'efecte Pigmalió** i/o d'accions benintencionades però sense fonaments.

Si acabem pensant que les persones no poden, perquè no poden i no volen, la bretxa que s'ha obert en algun moment en les seues vides no fa que créixer i créixer, augmentant el dolor i la pèrdua de sentit. Les conseqüències personals, acadèmiques, laborals i socials són conegudes de sobres.

I si ens atrevim a mantindre viva l'esperança, encara que coste, ajudant-nos entre totes i tots? I si posem en marxa amb rigorositat, carinyo i persistència les actuacions que

han demostrat els millors resultats? I si fem les dos coses alhora?

Imatge: Unsplash